

1

Mensbeelden 2021

4- Rorty

Petra Bolhuis-Maieutiek

Maieutiek - Mensbeelden-2021

1

2

Introductie

Inhoud

- Arendt over het totalitarisme;
- Dennett over ons brein en de vrije wil;
- Butler over Gender;
- **Rorty over leven in onzekere tijden.**

Opzet

- Introductie in het eerste uur met als uitgangspunt de citaten van de filosoof zoals op de website beschikbaar.
- Gesprek over de relatie theorie-praktijk

Maieutiek - Mensbeelden-2021

2

3

Richard Rorty (1931-2007)

Maieutiek - Mensbeelden-2021

3

4

Van zekerheid naar twijfel

- Rorty begint in een communistisch gezin in New York
- Hij gaat studeren en gaat uit van het idee van voortreffelijkheid en inzicht van Aristoteles.
- Hij zoekt een objectieve theorie van de rechtvaardigheid te schrijven, maar gaat meer en meer twijfelen aan de mogelijkheid van objectieve en absolute kennis.
- In 1967 schrijft hij 'the linguistic turn'.
- Hij komt onder invloed te staan van de continentale filosofie die meer dan de Anglo-Amerikaanse analytische filosofie oog heeft voor subjectiviteit en betekenisverlening.

Maieutiek - Mensbeelden-2021

4

5

Philosophy and the Mirror of Nature (1979)

- Zijn invloedrijkste boek omdat het de filosofie en haar mogelijkheden kritisch beschrijft.
- Liefde voor wijsheid heeft het afgelegd tegen de behoefte om epistemologische zekerheid te bieden.
- Dualisme noch introspectie noch neurologie kunnen zekerheid bieden over de stand van onze kennis in relatie tot de werkelijkheid. Met andere woorden de waarheid die zij claimen heeft geen fundament.
- De wending naar taal geeft zekerheden i.p.v. waarheden, maar zoekt nog steeds naar de basisuitspraken die kennis kunnen funderen.

Maieutiek - Mensbeelden-2021

5

6

Coherentie in plaats van waarheid

- Hermeneutiek en pragmatisme
- 1Er is een idee en daarmee kijk wordt naar de werkelijkheid (verschijnselen) of naar uitspraken over de werkelijkheid (proposities) gekeken.
- In de confrontatie met de praktijk blijken de uitspraken of ideeën kloppend, werkzaam enz. Of niet.
- De filosofie moet niet zelf zoeken naar fundamenten van kennis (epistemologie), maar het gesprek op gang houden, vragen stellen en nieuwe ideeën aanreiken.
- (vergelijk denken als handelen van Arendt deel 1 van deze serie)

Maieutiek - Mensbeelden-2021

6

7

Persoonlijke verantwoordelijkheid

- Links en welwillend Amerika is in zijn ogen te ver afgeraakt van wat er werkelijk leeft.
- Groepen die linkse solidariteit hadden (zwarten, vrouwen, arbeiders) zijn er niet werkelijk op vooruitgegaan,
- De Amerika kritiek maakte links bijna anti-politiek, en los van de praktijk van alledag.
- Dit is de kritiek die gedeeld wordt door iemand als Susan Neiman. Zij gaat in het campagne team van Obama zitten omdat ze vindt dat links weer idealen moet durven hebben.

Madeufiek - Mensbeelden-2021

7

8

Politiek en persoonlijke keuzes

- De filosofie moet het gesprek open houden,
- Filosofie moet duidelijk maken dat er sprake is van contingentie,
- Het is belangrijk om waarden en normen die je koestert uit te dragen,
- De waarden en normen die je hebt moet je invoegen in de werkelijkheid zoals die nu is, dus niet eerst de betere wereld, maar leven in het hier en nu.
- **Individueel** kun je twijfelen aan alles (postmodern Nietzsche)
- **Publiek** moeten we in gesprek over gedeelde hoop en toekomst. (pragmatisch en binnen een gedeeld taalspel)

Madeufiek - Mensbeelden-2021

8